

tribut Emily Brontë

Jordina Biosca
Actriu i narradora
@JordinaBiosca

Fa pocs dies vaig acabar de llegir la novel·la *Cims Borrascosos*, d'Emily Brontë (1818-1848). Tinc per costum fer-ho cada quatre o cinc anys, no em pregunteu per què i, per tant, diria que és un dels llibres que més vegades he llegit i del qual més edicions diferents tinc a casa. El que em porta a llegir i rellegir aquest llibre no és altra cosa que el seu protagonista indiscutible, en Heathcliff, un nen adoptat que esdevé home turmentat per la impossibilitat d'unió amb Cathy, la seva germanastra, i pels maltractaments rebuts durant la infantesa per part del germà d'aquesta.

Aquest turment, però, en lloc d'esvair-se o sublimar-se amb el temps, esdevé una llavor que creix i acaba posseint tot el seu ésser i tot a la seva vida, i es converteix d'aquesta manera, i encara més després de la mort de Cathy, en un caràcter implacablement cruel i violent, decidit a portar a terme contra tots els hereus de la seva estimada aquell concepte tan conegut de l'ull per ull, dent per dent. Vol fer-se amo, ell que no tenia res o ben poca cosa, de tot el que van posseir els altres. I sempre, sota el jou del record de la seva amant i l'enfebrat desig de reunir-se amb ella un cop assolits els seus plans per descansar-hi eternament. Evidentment, de tot això no en surt res més que dolor, misèries i mort. I és aquí on no deixa de fascinar-me el llibre i, possiblement, és aquest el perquè me'l torno a llegir una i altra vegada al cap dels anys.

Heathcliff, és d'aquells que «ni fa ni deixa fer» i s'aferra malaltissament a un ferro roent i no el deixa anar ni per mal de morir: acaba fent del dolor i el patiment un estil de vida i, paradoxalment, sentir aquest dolor i aquest patiment acaba esdevenint, alhora, un plaer. La figura del nostre

Heathcliff té dues opcions: entendre i refer la vida, o enquistar-se en una decisió que el farà ser desgraciat

heroi és extrema, és clar, però ni de bon tros allunyada del nostre dia a dia i d'una bona part de conductes generalitzades a la nostra societat.

Per altra banda, Heathcliff està envoltat d'un seguit de persones que queden subjectes i alienades pel seu deliri i ferotgia i són incapaços de trencar la submissió a què els sotmet. Això els acaba llançant, irremissiblement, a una vida plena de sofriment i amb un final tràgic. Heathcliff té dues opcions: entendre i refer la vida, o enquistar-se en una decisió que el farà ser desgraciat per sempre més però que, alhora, li donarà una raó per seguir vivint, tot i el patiment que això provocarà. Triar la primera voldria dir canviar l'objecte del seu amor per una vida sense ella i, per tant, acceptar el passat i el futur i ser capaç de crear una nova vida. No fer-ho vol dir malmetre's la vida, però ser fidel a la idea, no canviar, enrocar-se a fer passar el camell pel cap de l'agulla i ser desgraciat i fer desgraciats els altres, a consciència, per sempre més.

Penso que costa molt menys ser Heathcliff que no ser-ho, tot i que,

si més no, també queda clar que resulta mil vegades pitjor el remei que la malaltia. Per què tenim tanta por al buit que se'ns apareix al davant quan volem fer un canvi i, per contra, estem disposats a mantenir estils de vida que no ens beneficien i ens mantenen sotmesos a nosé que per por d'aquest mateix canvi?

Sembla ser que massa vegades costa més alçar-se que quedar-se quiet i abatut per la tempesta, i morir-se encara que sigui lentament, de fred o de por o pitjor encara, de desídia. No és una actitud lloable, és clar, tot i que en certs moments històrics, pot arribar a ser absolutament comprensible.

En la situació actual, i a casa nostra, esperar que el Heathcliff de torn mori per deslliurar-nos-en és una barbaritat i suposa, valgui'm dir-ho, un excés d'ingenuïtat. De moment, sembla ser que a alguns —bastants— ja els està bé i esperen que visqui eternament i continuï anorçant vides. Esperar que mori seria enterrar-nos en vida, ho sabem per experiència; no fa pas tant ja en varem enterrar un.

Cims borrascosos **Emily Brontë**

Edicions La Butxaca
Barcelona, 2008

L'autora de *Cims borrascosos* va morir als 30 anys de tuberculosi. Emily Brontë era la petita de cinc germans i va criar-se en un presbiteri, on el seu pare feia de pastor. La seva vida va ser la seva família i l'entorn natural on vivien. Amb una de les seves germanes escrivien i componien poemes, arribant a editar fins i tot un poemari. També autoeditant-se, va tirar endavant la que ha estat la seva única novel·la, un text que la crítica ha acabat elevat com un dels clàssics de la literatura anglesa. ■